

Nový jednotný systém označovania (JSO) pre AV diela a programy

podľa vyhlášky č. 328/2023 Z. z.

účinnnej od 1. 1. 2024

+ cieľová skupina

dobrovoľné

Veková (ne)vhodnosť

Zrušené označenia vhodnosti

Deskriptory obsahu – grafické zobrazenie

Možné farebné kombinácie:

- a) **čierna** v bielom poli s čiernym ohraničením,
- b) **biela** v čiernom poli s bielym ohraničením,
- c) **červená** v bielom poli s červeným ohraničením alebo
- d) **biela** v červenom poli s bielym ohraničením

Deskriptory obsahu – alternatívne označenie

N
násilie

D
diskriminácia

S
strach

Z
závislosť

X
sex

V
vulgarizmy

H
nahota

Deskriptory obsahu – poradie dôležitosti

1.
násilie

2.
diskriminácia

3.
strach

4.
závislosť

5.
sex

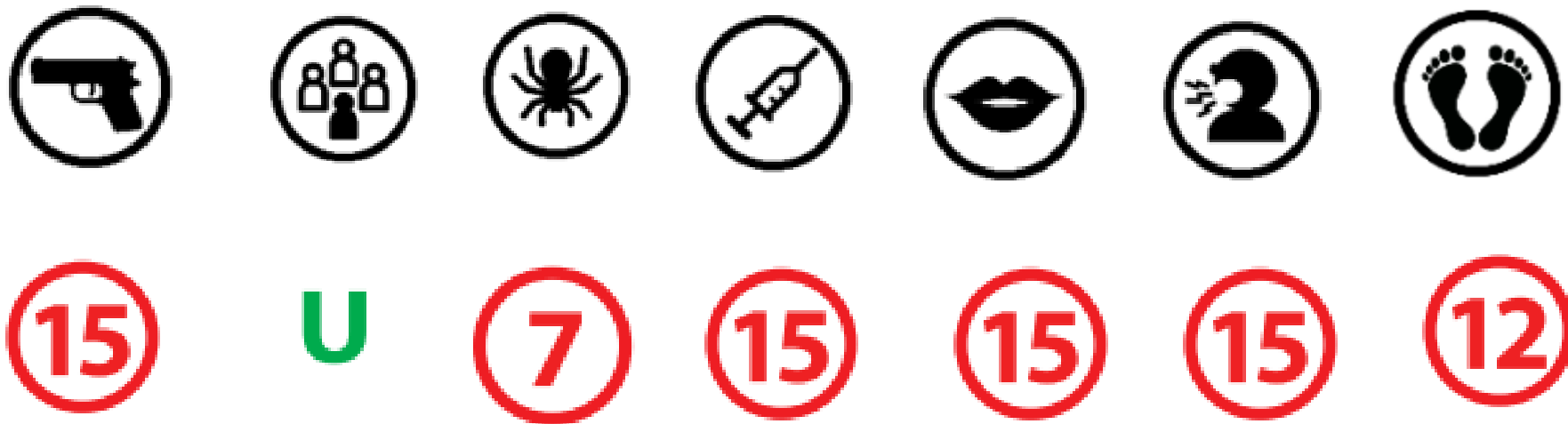
6.
vulgarizmy

7.
nahota

S príslušnou vekovou (ne)vhodnosťou sa zobrazujú všetky deskriptory, najviac však 3 (podľa ich dôležitosti).

Klasifikácia obsahu – príklad A (1. krok)

Klasifikácia obsahu – príklad A (2. krok)

Výsledné označenie:

Klasifikácia obsahu – príklad B (1. krok)

Klasifikácia obsahu – príklad B (2. krok)

Výsledné označenie:

- N - násilie

18

Ak zobrazuje násilie na ľudskej bytosti,

- a) ktoré je krutým ubližovaním, alebo krutú násilnú smrť človeka bez pocitu ľútosti, alebo týranie osoby, alebo
- b) použitím zbrane ako útočného prostriedku zo zábavy.

15

Ak obsahuje

- a) detailný a naturalistický násilný akt,
- b) týranie zvieratá alebo
- c) používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania používanie zbrane v neprimeranej miere schvaľuje, zľahčuje alebo nadužíva.

12

Ak obsahuje

- a) reálne násilie alebo zobrazenie následkov reálneho násilia na živej bytosti, zobrazenie následkov na živej bytosti pri živej pohrome, ozbrojenom konflikte alebo dopravnej nehode,
- b) psychické násilie, najmä verbálne násilie, návod psychického ubližovania,
- c) násilný akt alebo
- d) zobrazenie následkov násilného aktu.

7

Ak obsahuje vynútené násilie na bezmocných, najmä na dieťati alebo zvierati.

- D - diskriminácia

- 18** **Ak obsahuje** zobrazenie prejavu diskriminácie, neznášanlivosti alebo nenávisti v spojení s násilím alebo iným nevhodným konaním, ak sa takéto správanie schvaľuje.

- 15** **Ak obsahuje** zobrazenie prejavu diskriminácie, neznášanlivosti alebo nenávisti, ak sa takéto správanie zľahčuje alebo vyzdvihuje do popredia ako hodnotné a oceňované.

- S - strach (1. časť)

- 18** **Ak obsahuje zobrazenie** patologického správania zámerne vyvolávajúceho pocit strachu alebo úzkosti.
- 15** **Ak obsahuje zobrazenie**
 - a) situácií vyvolávajúcich pocit strachu, úzkosti alebo
 - b) správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví človeka, ktoré je prezentované ako atraktívne či zábavné, pričom takéto správanie je prezentované bez upozornenia na jeho nebezpečenstvo alebo je prezentované bez hroziaceho škodlivého následku na zdravie v dôsledku takéhoto správania.
- 12** **Ak obsahuje zobrazenie**
 - a) krvi a telesného znetvorenia, ktoré nie sú svojou povahou bežné,
 - b) správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné alebo
 - c) rizikovej športovej disciplíny alebo situácie, ktorej neadekvátne interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletého efekt napodobňovania.

- S - strach (2. časť)

7

Ak obsahuje

- a) agresívne útočiacu živú bytosť alebo predmet vyvolávajúci strach,
- b) zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách alebo scénu s príliš hlučnou hudbou alebo prudkými zvukovými alebo obrazovými zmenami,
- c) ohrozenie rodinných vzťahov alebo schvaľovanie disfunkčných medziľudských vzťahov,
- d) zobrazenie negatívneho príbehu dieťaťa, ktoré môže vyvolať u dieťaťa efekt prežívania obete reálneho sveta, alebo
- e) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie fantazijnej predstavy o nadľudskom hrdinskom výkone človeka mimo reálneho sveta, ktorého neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletého efekt napodobňovania.

- Z - závislosť

- 18** **Ak obsahuje zobrazenie alebo prezentovanie** požívania omamných látok alebo psychotropných látok, hrania hazardných hier alebo iného správania, ktoré môže viesť k látkovej závislosti alebo nelátkovej závislosti, formou zábavy a ak sa takéto správanie schvaľuje, hoci takéto správanie nie je spoločensky akceptovateľné.

- 15** **Ak obsahuje zobrazenie alebo prezentovanie** alkoholizmu, fajčenia, požívania omamných látok a psychotropných látok, hrania hazardných hier alebo iného správania, ktoré môže viesť k látkovej závislosti alebo nelátkovej závislosti, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia ako hodnotná a oceňovaná.

- X - sex

18

Ak obsahuje

a) pornografiu,

b) sexuálnu scénu alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované formou zábavy,

c) sexuálnu scénu spojenú s prejavom sexuálneho násillia alebo sexuálnou deviáciou.

15

Ak obsahuje explicitne vyobrazenú sexuálnu scénu, ktorá je súčasťou dejovej línie.

12

Ak obsahuje zobrazenie

- sexuálnej scény bez zobrazenia nahoty alebo

- sexuálneho správania, ktoré je súčasťou dejovej línie.

- V - vulgarizmy

- 18** **Ak obsahuje** vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gesto, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gesto, ktoré vzhľadom na jeho kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine osôb od 18 rokov.
- 15** **Ak obsahuje** expresívne vyjadrovanie alebo vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gesto, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gesto, ktoré vzhľadom na jeho kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.
- 12** **Ak obsahuje** expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na jeho kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu jeho spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

- H - nahota

12

Ak obsahuje zobrazenie nahoty, ktoré nie je obvyklé v bežnom rodinnom prostredí alebo na verejnosti.

Klasifikácia obsahu – výnimky z nevhodnosti (I)

18

+ vytvorené **výlučne na výchovu a vzdelávanie**

15

+ príslušné deskriptory

Klasifikácia obsahu – výnimky z nevhodnosti (II)

15

+ vytvorené **výlučne na výchovu a vzdelávanie**

12

+ príslušné deskriptory

Klasifikácia obsahu – výnimky z nevhodnosti (III)

12

+ vytvorené **výlučne na výchovu a vzdelávanie**

7

+ príslušné deskriptory

tzv. Detský program

Označovaný komunikát sa klasifikuje ako vhodný pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak

1.) je svojím obsahom a charakterom **určený pre maloletých do 12 rokov a zároveň**

2.) je **vhodný pre celú vekovú skupinu maloletých do 12 rokov.**

Musí sa vždy označiť vhodnosťou;

príslušné označenie je povinné.

Nikdy sa však neoznačuje deskriptormi!!!

U Univerzálne vhodný program

Komunikát, ktorý neobsahuje kritériá nevhodnosti a nie je komunikátom, ktorý je tzv. detským programom, sa klasifikuje ako vhodný pre všetky vekové skupiny maloletých.

Nemusí sa označiť vhodnosťou;

príslušné označenie je dobrovoľné.

Nikdy sa neoznačuje deskriptormi!!!

U Spravodajstvo a publicistika – výnimka

Ak súčasťou spravodajského programu alebo publicistického programu, ktorý je **klasifikovaný ako vhodný pre všetky vekové skupiny maloletých** je časť, ktorá obsahuje osobnú tragédiu, reálne násilie s následkom a obeťou vrátane zobrazenia následku na obeti v dôsledku živeľnej pohromy, dopravného nešťastia, najmä obraz zranenia, krvi, telesného znetvorenia a utrpenia, obraz zraneného alebo umierajúceho dieťaťa, alebo zobrazenie dieťaťa ako obeť alebo ako svedka kriminálneho činu, odvysielaniu takejto časti predchádza slovné upozornenie:

„Nasledujúci obsah nie je vhodný pre maloletých divákov.“

Takýto program sa potom neoznačuje deskriptormi !!!

Vysielanie – časové opony

18

Program – 22.00 až 06.00

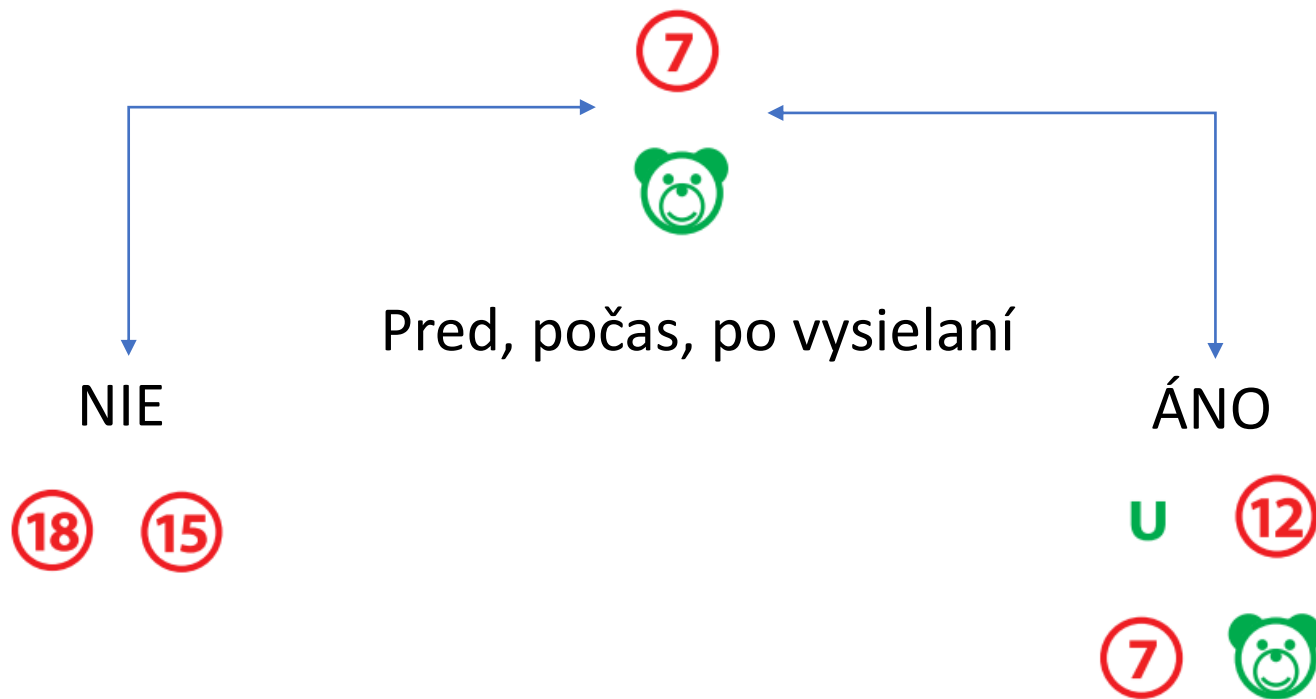
Upútavka – 20.00 až 06.00,
ak nie je nevhodná do 18 rokov
veku

15

Program – 20.00 až 06.00

Upútavka – bez časovej opony,
ak nie je nevhodná do 15 rokov
veku

Vysielanie – obmedzenie programmingu

Vysielanie – zverejňovanie označenia

(Ne)vhodnosť + deskriptory

Pri vysielaní (nevhodnosť celý čas, deskriptory na začiatku vysielania alebo v EPG)

V upútavke (nevhodnosť celý čas, deskriptory primeraný čas)

Pri textovom ozname o programe vo vysielaní

V prehľade programov, ktorý poskytuje vysielateľ televíznej programovej služby na zverejnenie

Kino a video distribúcia filmov – zverejňovanie označenia

(Ne)vhodnosť + deskriptory

Na distribučnom liste (kino distributér)

Na obale nosiča (video distributér)

Vo verejnom priestore kina (prevádzkovateľ kina; podľa distribučného listu)

Na webovom sídle kina (prevádzkovateľ kina; podľa distribučného listu)

VoD a mediatéky – zverejňovanie označenia

(Ne)vhodnosť + deskripty

V katalógu programov (VoD; deskripty až od 1.7.2024)

V programe alebo jeho popise, ak je umiestnený na platforme pre ZV (VoD až od 1.7.2024)

Vo verejnom priestore mediatéky alebo na rozmnoženine AVD (prevádzkovateľ mediatéky; podľa distribučného listu)

Platnosť označenia – § 12b zákona č. 40/2015 Z. z.

(Ne)vhodnosť + deskriptory

Určenie označenia zaniká

uplynutím 20 rokov

od uvedenia označovaného komunikátu
na trh v SR.

Ďakujem za pozornosť

Nový JSO pre AV diela a programy